

①

شب شکنان

ماه هزار تکه

نویسنده:

پروین نسیمی مقدم

دفتر پژوهشهای مؤسسه کیهان

سرشناسه	: نخعی مقدم، پروین / ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: ماه هزار تکه / نویسنده پروین نخعی مقدم.
مشخصات نشر	: تهران: شرکت انتشارات کیهان، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۰ ص.
فروست	: شب‌شکنان: ۱.
شابک	: 978-964-458-303-2 دوره: ۱۱۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
موضوع	: رجایی، محمدعلی، ۱۳۱۲ - ۱۳۶۰ -- داستان.
موضوع	: داستان‌های فارسی -- قرن ۱۴
سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	: شرکت انتشارات کیهان
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۳ / م ۲ / ۷۳ خ / ۸۳۵۶ PIR
رده‌بندی دی‌سی	: ۸۱۳ / ۶۲
شماره ثبت کتابخانه ملی	: ۳۵۷۶۹۹۷

ISBN: 978-964-458-303-2

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۱۰۰۰۰۰۰۰۰

شب‌شکنان (۱)

ماه هزار تکه (زندگی‌نامه شهید رجایی)

پروین نخعی مقدم

حسین مرصادی

شرکت انتشارات کیهان

شهر: تهران / ۱۳۹۳ - (۱۱۰۰ نسخه)

رقعی - (۲۴۰ صفحه)

۱۱۰۰۰ تومان

نام کتاب:

نویسنده:

طرح روی جلد:

ناشر:

چاپ اول:

قطع:

قیمت:

حق چاپ برای انتشارات کیهان محفوظ است.

تهران - خیابان فردوسی، کوچه شهید شاهچراغی، مؤسسه کیهان

تلفن بخش ۳۳۱۱۰۲۰۱

پست الکترونیک: entesharat@kayhannews.ir

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	پیش‌گفتار
۱۴	مادر
۱۷	سقوط قاجار
۱۸	آخرین وارث
۲۲	مدرس زنده است
۲۳	سایه ترس
۲۵	شادی بزرگ
۲۶	سفر پرخطر
۲۹	بوسه بر خاک
۳۰	پناه بر خدا از شر رضاخان
۳۲	دو ماه و شش روز، دیرتر!
۳۵	شهر شب زده
۳۶	ورود متفکین
۳۸	مردان کوچک
۴۳	خدا حافظ شهر من
۴۴	بادیه فروشی
۴۶	بالای شهر

۴۹		ترور شاه جوان
۵۲		فرنگی ها

۴

۵۵		تو پولت را بگیر
۵۶		نفس تند شهر
۵۸		کیش شاه
۵۹		تصفیه های شاهنشاهی

۵

۶۳		سلام بیجار!
۶۳		خودشده تران

۶

۶۷		ورود به سیستم عالی
۶۸		میهمان اقتصادی
۷۰		اعتراض

۷

۷۳		برنمی گردم اینجا!
----	-------	-------------------

۷۷		بوی یاس
۷۸		عضویت در نهضت آزادی
۸۰		زیر ذره بین ساواک
۸۱		همراه فردا

۹

۸۵		در زندان قزوین
۸۷		مقام تو

۱۰

۹۱		ترور
۹۶		راه نیاکان
۹۸		این اول بیداریه
۹۹		بدهکار به کلاس
۱۰۱		حبیب خدا

۱۰۲	عیدتون مبارک
۱۰۴	چشم‌های بی‌مردمک
۱۰۸	تشکیلات جدید
۱۰۹	نردبان جهنم
۱۱۲	جشن باجگذاری
۱۱۵	عضویت نه!
۱۱۷	غریبه

۱۱

۱۲۴	باغتون و ویرون فرنگیا!
۱۲۸	انتظار
۱۳۰	از کجا آید؟
۱۳۲	اعتراض
۱۳۶	پشت دیوار

۱۲

۱۴۱	نه بیشتر و نه کمتر
۱۴۳	آشنایی
۱۴۴	نیرنگ کهنه
۱۴۷	زندانی سلول شماره ۲۰
۱۴۹	از کمیته مشترک به اوین
۱۵۲	ممنوع

۱۳

۱۵۷	همسر من!
۱۶۰	آزادی
۱۶۱	شمارش معکوس
۱۶۳	شاه رفت؛ امام آمد
۱۶۴	انصاف با زندانی
۱۶۵	دل نگران
۱۶۷	انقلاب دوم
۱۷۰	آقای خشکه سر

۱۷۳	غنیمت
۱۷۴	بنی صدر، رنج رجایی
۱۷۷	جنگ ناخواسته
۱۷۸	کهنه بی عیب
۱۸۱	گریه مرد
۱۸۲	کامیاب و ناکام
۱۸۷	آبادی در محاصره
۱۸۸	گوت
۱۸۹	عزیز بنی

۱۹۱	رأی به اسلام
۱۹۳	عشق
۱۹۶	سبکبال
۱۹۷	خواسته امام
۱۹۸	ماه هزار تکه
۲۰۱	ضمیمه شماره یک
۲۰۵	ضمیمه شماره دو
	تصاویر و اسناد
۲۱۳	تصاویر و اسناد

مقدم

«دفتر پژوهش‌های مؤسسه کیهان»، همواره کوشیده است تا روایت تاریخی دقیق و انصاف‌آمیزی را از چهره‌های سیاسی و حوادث تاریخی به مخاطبان خود ارائه کند و از این پس نیز می‌کوشد با انتشار مجموعه‌ای جدید به مناسبت «شب‌گشایان» از زندگینامه اسوه‌های انقلابی و شخصیت‌های دینی، رسانه‌های آشنایی نوجوانان و جوانان این مرزوبوم را با آنان فراهم نماید.

اولین کتاب از این مجموعه جدید به مناسبت نیازهای سیاسی عموم خوانندگان به روایت زندگی و کارنامه مبارزاتی شهید «محمدعلی رجایی» اختصاص دارد^(۱)، چون در میان شهیدان انقلابی معاصر، شهید رجایی به عنوان یک «اسوه حسنه» و «الگوی بدیل» در حافظه ایرانیان و مسلمانان نقش بسته است اما با این همه در میان نسل جوان شناخت اندکی درباره دومین رئیس جمهور ایران وجود دارد.

رئیس جمهوری که امام خمینی(ره) زندگی او را درس‌آموز خواندند و

۱- این کتاب ابتدا به صورت پاورقی از تاریخ ۹۲/۳/۲۶ تا ۱۳۹۳/۶/۲۵ در روزنامه کیهان به چاپ رسیده است.

در توصیف او فرمودند:

«من از خصوصياتی که در این آقایان بود، آقای رجایی، آقای باهنر، آقای عراقی، آنی که به نظرم خیلی بزرگ است، این است که آقای رجایی یک نفر آدمی بود که دستفروشی [می کرد] در بازار از قراری که گفتند. من در مطالعاتی که در ایشان کردم به نظرم آمد که از حال دستفروشی اش تا حال ریاست جمهوری، در روح او تأثیری حاصل نشد. چه بسا اشخاصی هستند که اگر کدخدای ده شوند، تغییر می کنند به واسطه ضعفی که در نفسشان هست، تحت تأثیر آن مقامی که پیدا می کنند واقع می شوند، و اشخاصی هستند که تحت تأثیر آنهاست از باب قوت نفسی که دارند. و آقای باهنر، آقای باهنر در عین حالی که خوب، یکیشان رئیس جمهور بود، همان نسبت وزیر بود، اینطور نبود که ریاست در آنها تأثیر کرده باشد. آنها بر ریاست تأثیر کرده بودند؛ یعنی، آنها ریاست را آورده بودند زیرا که خودشان، ریاست آنها را نبرده بود. تحت لوای خودش. و این یک درس است که انسان باید از اینها یاد بگیرد». (صحیفه امام، ج ۱۰، ص ۱۲۴)

کتاب ماه هزار تکه ابتدا به صورت پاورقی در روزنامه کیهان منتشر شده است. این کتاب را باید تجربه ای جامع در حیطه زندگینامه های داستانی مستند دانست و از آنجا که هر تجربه ای در نوشتاری برای تکامل نیازمند پیشنهادات و رهنمودهای خوانندگان فرهیخته و صاحبان اندیشه است، دفتر پژوهشها چشم به راه پیشنهادات شما عزیزان بوده و از آن استقبال می نماید. باشد این تلاش ها برای راه آیندگان، سازندگان ایران اسلامی باشد.

دفتر پژوهش های مؤسسه کیهان

۱۳۹۳/۶/۱

پیشرفتات نو سنده

یک ماه بعد از هر یک از هفته دولت مانده بود، درست در همین روزها بود که به پیشنهاد دفتر شوالیه ها کار نوشتن زندگی شهید رجایی را شروع کردم. به نظر مراحتی می آمد، می بایستی از لابه لای خاطرات، نوشته ها و روزنامه ها زندگی رئیس جمهور را بیرون می کشیدم و به روایتی ساده می نوشتم. دست وجود در میان خاطرات و کتاب ها خیلی حرف ها برای نوشتن می زد. هر کسی از رجایی چیزی می دانست و از هزارها نکته زندگی می چید تا می را بلد بود. وقتی آن همه نکته را یک جا جمع کردم به نظر من قدر زیاد آمد که به هیچ وجه نمی شد در نوشتاری کوچک آن هم به قدری فاضل به رشته تحریر دربیاید اما مسئله فقط این نبود، رجایی همان قدر که لایق ساده و صادق بود، شخصیت و اعمال نیکاش ناشناخته است که: مؤمن در پنهان اعمال نیکش را انجام می دهد. رجایی است و یک عالم راز بین او و خداوند، رازهایی که آن قدر او را مقرب کرده است که وقتی به شهادت می رسد امام خمینی (ره) درباره اش می فرمایند:

«رجایی و باهنر اگر نیستند، خدا که هست.»

و البته همین رازها هستند که باعث می شود رجایی ها کمتر در تاریخ تکرار شوند. با این وصف و این آگاهی که رجایی با هیچ قلمی به تحریر در نخواهد آمد، یافته ها را کنار هم گذاشتم و گاهی در میان باطرت به اسامی چندگانه برخوردی که خیلی هم اهمیت داشت، چه برقی داشت دست فروشی که با محمد علی رجایی در خیابان ها زیاد می دیدم.

«ای بادیه داریم بادیه!»

اسم رجایی یا ابراهیم و یا محمد؟

مهم این بود که دیگر رجایی بود، کسی که در روزگار غریب ما که سادگی و صداقت هم از کهنه لباسی بر رخت آویزها جا مانده، در هیچ شرایطی حاضر نشد. رنجی که با این دو ساخته شده بود، دست بکشد، چه زمانی دست نوازد دست فروش بود و چه وقتی که نخست وزیر و رئیس جمهور شد.

سرانجام با وجود آن همه نادانسته و راز کار کتاب به پایان رسید. اکنون مانده بود نام کتاب؛ «آقامعلم!». عنوان آقامعلم برای کتاب به نظر انتخاب خوبی می آمد؛ چرا که رجایی هم در بار آموزش بود، چه زمانی که محضرش به وسعت یک کلاس و یک سر به بود و چه وقتی رئیس جمهور شد و حوزه کارش به یک کشور رسید. و این که «فرزند ملت» بود، معلم شان هم بود اما هنوز یک ایراد باقی بود؛ «آقامعلم» اگرچه عنوان خوبی بود اما این عنوان نمی توانست رنج رجایی را توصیف کند. رنجی که از آن روزگار سخت برده بود، چه قبل از این که نخست وزیر دولت بنی صدر شود و مجبور به سکوت شده بود؛ چرا که امام این گونه خواسته بودند و چه وقتی که رئیس جمهور

شد و با صدها توطئه و دشمنی مواجه شد.

سرانجام نام کتاب «ماه هزار تکه» شد، ماه هزار تکه عنوان درست‌تری به نظر می‌رسید، این عنوان، ضمن اشاره به پدر مرحوم رجایی و ماجرای مبارزه و حبس و بیماری و مرگش در جوانی، اشاره‌ای به خود رجایی نیز هست که اگرچه به دست مزدوران استعمار به شهادت رسید اما هر تکه‌اش در آسمان انقلاب به ماهی روشن می‌ماند که مسیر راه آینده را نشانمان خواهد داد، به شرطی که بخوابیم، بپاییم و به راهش برویم.

در پایان از همکاری دفتر پژوهش‌های مؤسسه کیهان که برای زنده نگاه داشتن نام یاد راه شهیدان انقلاب صمیمانه تلاش می‌کند، برای چاپ و نشر این کتاب صمیمانه تشکر می‌کنم.

بهار ۱۳۹۲

پروین نخعی مقدم